

8.73x13.52	1	עמוד 11	כותרת - הארץ	19/05/2022	81720951-3
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

מכתבים למערכת הארץ

לא חזה מזגנים. וואו

בתגובה על "ערכים ציונים ורכבות מברלין לירושלים: התחזיות המופרכות של הרצל ב'אלטנוילנד'", מאת עופר אדרת ("הארץ", 13.5)

טענתו העיקרית של עופר אדרת היא, שהרצל נכשל בניבוי כמה מבעיותיה המהותיות ביותר של מדינת היהודים. להמחשה הוא מביא את הדברים שהרצל שם כפי דוד ליטבק: "חברי ואני לא מבדילים בין בני אדם. אנחנו לא שואלים את האדם לאיזה גזע הוא שייך. הוא צריך להיות בן אדם, זה הכל מבחינתנו". וציטטה אחרת: "כאן, בחברה הזו דשה שלכם, כל אדם יכול לחיות לפי השקפת עולמו ולהיות מאושר בדרכו". דרך אגב, אלה דברים שהיו מאבני היסוד של תנועת "כרית שלום", שנוסדה ב-1925 ושעם חבריה נמנו ארתור רופין, והוגו ברגמן, גרשם שלום, ארנסט סימון, מרטין בוכה, לייב מאגנס ואחרים.

ועוד טענות כפי אדרת: טבריה לא נהפכה לעיר מודרנית ומ-פוארת, ולא היתה ל"רביירה הקסומה". אין כיום לימודים בחינם באוניברסיטאות. וכן, אין עדיין "רכבות שמחברות את ישראל עם העולם כולו, לנסוע לירושלים ישירות מסנט פטרבורג או מאודסה... כל הקווים של רכבות האקספרס האירופיות מתחברים לקווים לירושלים". טענה חמורה נוספת היא ש"גם התחזית הטכנולוגית של הרצל לא מצטיירת כמדויקת במיוחד במרחק השנים". הרצל, למשל, לא חזה את פיתוח המזגנים! לעומת זאת, הוא כן צפה את כניסת הרכבות החשמליות בכל הארץ.

וכי למה ציפית? הרצל הרי לא היה עתידן, ולא את כתב ההיסטוריה של המחנה הרצל כתב חזון אוטופי, וככזה הוא יצר דבר נשגב. הרצל לא טעה... ההיסטוריה אולי "טעתה" ולקחה "פניות לא נכונות", כאשר סתה מהתוכנית האוטופית המלאה שלו. כותרת המאמר עושה עוול להרצל. אדרת מסיים את מאמרו בציטוט המשפט שבו הרצל סיים את ספרו: "אם לא תרצו, הרי כל אשר סיפרתי לכם אגדה הוא, ואגדה יוסיף להיות". ואם תרצו, זו תשובתו של חזון המדינה לתהיותיו של אדרת.

אורי כהן, יבנה